

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 29 квітня 2013 р. № 637
Київ

Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Державну цільову соціальну програму профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року (далі - Програма), що додається.

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, Національній академії медичних наук (за згодою), Службі безпеки (за згодою), Державному управлінню справами (за згодою):

затвердити у тримісячний строк комплекс галузевих та регіональних заходів, розроблених з урахуванням Програми, і забезпечити їх фінансування;

подавати щороку до 1 лютого інформацію Міністерству охорони здоров'я про стан виконання Програми для її узагальнення та подання до 1 квітня Кабінетові Міністрів України.

Прем'єр-міністр України

М.АЗАРОВ

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 29 квітня 2013 р. № 637

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА
профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів
на період до 2016 року

Загальна частина

За ступенем негативного впливу на здоров'я населення та рівнем захворюваності вірусні гепатити в Україні займають домінуюче місце в структурі інфекційної патології. До зазначеної групи належить близько 30 відсотків усіх інфекційних захворювань, крім грипу та гострих інфекційних захворювань верхніх дихальних шляхів.

За оцінкою експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі вірусним гепатитом С інфіковано близько 1 млрд. людей, 180 млн. осіб страждають на хронічну форму цього захворювання, 350 тис. щороку помирають. Вірусним гепатитом В у світі інфіковано 1 млрд. людей, на хронічну форму захворювання страждає близько 400 млн. осіб, щороку від 500 до 700 тис. осіб помирають від зазначеної інфекції. Всього 57 відсотків випадків цирозу печінки і 78 відсотків випадків первинного раку печінки зумовлено хронічними вірусними гепатитами В і С.

Надзвичайно складна ситуація спостерігається із захворюванням на вірусний гепатит С, проти якого не існує вакцини і для якого притаманний безсимптомний (безжовтяничний) перебіг з подальшим розвитком хронічного процесу у більш як 80 відсотків пацієнтів.

У зв'язку з особливостями клінічного перебігу, відсутністю специфічної профілактики, високим хроніогенним потенціалом вірусу рівень захворюваності на гепатит С постійно підвищується, кількість летальних випадків внаслідок ускладнень, спричинених цим захворюванням (цироз та первинний рак печінки), збільшується. За даними експертів, пік смертності від цього захворювання очікується у 2017-2020 роках.

Внаслідок надзвичайної контагіозності вірусів гепатиту В і С рівень інфікованості цими гепатитами у десятки разів перевищує показники інфікованості ВІЛ-інфекцією, тому кількість хворих на вірусні гепатити у світі щонайменше в 14-15 разів перевищує кількість хворих на ВІЛ (у тому числі і на коінфекцію ВІЛ та вірусні гепатити). За підрахунками науковців, на сьогодні спостерігається пандемія вірусного гепатиту С, яка за масштабами та кількістю інфікованих в 4-5 разів перевищує хворих на ВІЛ-інфекцію.

При вірусних гепатитах В і С епідемічний процес у переважній більшості випадків має прихований характер, у зв'язку з чим офіційна статистика не відображає реальну ситуацію в країні.

Слід зазначити, що більшість хворих на хронічні форми вірусного гепатиту В і С є особи працездатного та репродуктивного віку, соціально адаптовані. У зв'язку з цим зазначена ситуація негативно впливає на соціально-економічний розвиток країни та створює загрозу її національній безпеці.

Вірусний гепатит С у разі застосування сучасних методів лікування може бути виліковним.

На даний час проблема є багатокomпонентною і включає в себе низький рівень інформованості населення про небезпеку зараження вірусними гепатитами В і С, невизначеність фактичного рівня захворюваності, застарілі методики діагностування, високу

вартість противірусного лікування.

Відсутність невідкладних комплексних заходів, спрямованих на боротьбу з вірусними гепатитами В і С, в Україні неминуче призведе до значного підвищення рівня захворюваності через 3-5 років та інвалідності через 5-10 років і смертності.

Тому актуальність розроблення Державної цільової соціальної програми з профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року (далі - Програма) зумовлена необхідністю створення ефективної системи дієвих заходів щодо запобігання подальшому поширенню вірусних гепатитів В і С згідно з положеннями резолюції, прийнятої 63 сесією Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я (травень 2010 року).

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення доступу широких верств населення до профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С в Україні для стабілізації епідемічної ситуації, зниження рівня захворюваності, інвалідності і смертності, збільшення тривалості і підвищення якості життя хворих.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

На сьогодні існує два варіанта розв'язання проблеми.

Перший варіант передбачає створення в системі інфекційної служби структури профілактики та надання медичної допомоги хворим на вірусні гепатити В і С. Для цього необхідно впровадити комплекс заходів, спрямованих на інформування населення щодо вірусних гепатитів та способів їх профілактики; перегляд календаря профілактичних щеплень щодо вакцинації проти вірусного гепатиту В дорослого населення; модернізацію матеріально-технічної бази існуючих гепатологічних центрів та інфекційних стаціонарів; налагодження системи первинної діагностики хворих в усіх лікувально-діагностичних закладах України з метою якнайширшого виявлення випадків захворювання на вірусні гепатити В і С; впровадження системи централізованого контролю за рівнем захворюваності, наданням медичної допомоги; здійснення централізованої закупівлі та розподілу препаратів для профілактичних щеплень та лікування вірусних гепатитів В і С.

Такий варіант дає змогу розв'язати проблему комплексно, зокрема в короткий строк взяти на контроль ситуацію щодо захворюваності на вірусні гепатити В і С. Проте для його реалізації за короткий період часу необхідно витратити багато людських і фінансових ресурсів.

Оскільки медична галузь України має обмежені ресурси, оптимальним буде другий варіант, впровадження якого можливе одразу після затвердження Програми.

Враховуючи те, що завдяки роботі гепатологічних центрів, які вже утворені на території більшості адміністративно-територіальних одиниць України та мають потужний науковий потенціал, де спостерігається багато хворих на вірусні гепатити В і С, які очікують лікування, а також беручи до уваги рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я про те, що лікування виявлених хворих на вірусні гепатити В і С є одним із заходів профілактики розповсюдження захворювань, для оптимального забезпечення досягнення мети Програми необхідно запровадити такі організаційні, профілактичні та діагностично-лікувальні заходи.

Організаційні заходи:

внести зміни до існуючих та розробити нові нормативно-правові акти та медико-технологічні документи з питань профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С;

удосконалити механізм надання медичної допомоги хворим на вірусні гепатити В і С в умовах реформування системи охорони здоров'я шляхом підвищення її якості;

забезпечити науковий супровід Програми;

посилити взаємодію органів виконавчої влади з громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, які працюють в напрямі протидії поширенню вірусних гепатитів В і С;

удосконалити систему обліку хворих на вірусні гепатити В і С;

забезпечити покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, які здійснюють діагностику та лікування вірусних гепатитів В і С.

Профілактичні заходи:

забезпечити здійснення масштабних інформаційно-просвітницьких заходів з питань профілактики вірусних гепатитів В і С;

підвищити рівень безпеки донорства з метою запобігання передачі вірусних гепатитів В і С;

забезпечити дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та на підприємствах побутового обслуговування;

забезпечити проведення вакцинації проти вірусного гепатиту В представникам груп ризику.

Діагностично-лікувальні заходи:

забезпечити доступ широких верств населення до діагностики вірусних гепатитів В і С із застосуванням сучасних методів;

забезпечити доступ до сучасних методів лікування вірусних гепатитів В і С для хворих, які його потребують;

забезпечити проведення клінічного та лабораторного моніторингу ефективності лікування хворих на вірусні гепатити В і С;

забезпечити проведення внутрішнього та зовнішнього контролю якості лабораторних досліджень на вірусні гепатити В і С.

Програму передбачається виконати протягом 2013-2016 років.

Завдання і заходи

Завдання і заходи з виконання Програми наведені у додатку 2.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу:

визначити реальний рівень захворюваності шляхом підвищення якості своєчасної діагностики;

здійснювати постійний моніторинг рівня поширеності вірусних гепатитів В і С в Україні;

забезпечити проведення консультацій і тестування громадян за клінічними, епідеміологічними показниками та з профілактичною метою, а також з метою виявлення інфікованих вірусними гепатитами В і С;

забезпечити вакцинацією проти вірусного гепатиту В осіб із групи ризику;

підвищити рівень обізнаності населення з питань профілактики інфікування вірусними гепатитами В і С;

охопити лікуванням не менше ніж 30 відсотків хворих на вірусні гепатити В і С, які його

потребують;

удосконалити систему обліку хворих на вірусні гепатити;

знизити рівень інвалідності внаслідок захворювання на вірусний гепатит з термінальними стадіями фіброзу печінки та показник смертності внаслідок ускладнень, спричинених вірусними гепатитами В і С;

проводити щорічні інформаційно-просвітницькі кампанії з питань профілактики вірусних гепатитів В і С.

Очікувані результати виконання Програми наведені у додатку 3.

Обсяг та джерела фінансування

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування, склад матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, визначатиметься щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені у додатку 1.

Додаток 1
до Програми

ПАСПОРТ

Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року

1. Концепція Програми схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 березня 2011 р. № 206 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 21, ст. 884).
2. Програма затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 р. № 637.
3. Державний замовник-координатор - МОЗ.
4. Керівник Програми - Міністр охорони здоров'я.
5. Відповідальні виконавці: МОЗ, Мінінфраструктури, МОН, Міноборони, МВС, ДПтС, Національна академія медичних наук (за згодою), Державне управління справами (за згодою), СБУ (за згодою), Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.
6. Строк виконання Програми: 2013-2016 роки.
7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками			
		2013	2014	2015	2016
Державний бюджет	1758826,9	345727,5	446898,9	481212,8	484987,7
Місцеві бюджети	1635,3		545,1	545,1	545,1
Усього	1760462,2	345727,5	447444	481757,9	485532,8

Додаток 2
до Програми

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ з виконання Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника				Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі :	
		усього	у тому числі за роками							2013	2014
			2013	2014	2015						
1. Розвиток системи охорони здоров'я в галузі надання допомоги хворим на вірусні гепатити В і С	розроблення та впровадження механізму інтеграції надання медичної допомоги хворим на вірусні гепатити для закладів охорони здоров'я первинного, вторинного та третинного рівня надання лікувально-профілактичної допомоги	10	1	5	4	удосконалення методів діагностики, лікування та реабілітації хворих на вірусні гепатити шляхом перепрофілювання наявних лікувально-профілактичних закладів (відділень) в обласні спеціалізовані заклади із збереженням кадрів і обладнання	Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська окремо у Севастопольська міські держадміністрації	обсяг фінансування визначається межах видатків місцевих бюджетів			
	кількість розроблених та затверджених нормативно-правових актів	5	1	2	1	удосконалення нормативно-правових актів з метою забезпечення ефективного функціонування системи закупівлі лікарських засобів та виробів медичного призначення для	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою), Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські	фінансування не потребує			

надання медичної держадміністрації
допомоги хворим
на вірусні
гепатити

підготовка 1 1
методики
розрахунку
потреби у
лікарських
засобах та
виробах
медичного
призначення,
які
закуповуються
за бюджетні
кошти, для
надання
допомоги
хворим на
вірусні гепатити

кількість 1 1 підготовка та МОЗ, -"-
розроблених та затвердження Національна
затверджених клінічної академія
клінічних настанов з медичних наук
настанов з профілактики, (за згодою)
профілактики, діагностики і
діагностики і лікування
лікування вірусних
вірусних гепатитів
гепатитів

кількість 1 1 забезпечення МОЗ, фінансування
розроблених та функціонування Національна не потребує
затверджених системи обліку та академія
нормативно-звітності, зокрема медичних наук
правових актів з лабораторною (за згодою),
стосовно мережею СБУ (за згодою),
удосконалення діагностики Державне
системи обліку вірусних управління
хворих на гепатитів, справами (за
вірусні гепатити відповідно до згодою),
міжнародних МВС,
стандартів у Міноборони,
міністерствах та ДПтС,
інших Міністерство
центрального інфраструктури,
органах державної Рада міністрів
влади Автономної
Республіки Крим,
обласні, Київська
та

Севастопольська
міські
держадміністрації

2.	кількість	10	2	5	2	1	удосконалення:	МОЗ,	-
Удосконалення	розроблених						кваліфікаційних	Національна	
механізму	кваліфікаційних						характеристик	академія	
надання	характеристик						професій лікарів-	медичних наук	
медико-	спеціалістів,						інфекціоністів,	(за згодою)	
соціальної	положень та						лікарів-		
допомоги	нормативів						гастроентерологів,		
хворим на	акредитації						у тому числі		
вірусні							дитячих, та лікарів		
гепатити В і С в							загальної		
умовах							практики-		
реформування							сімейних лікарів		
системи							положень та		
охорони							нормативів		
здоров'я,							акредитації для		
забезпечення							відділень і		
розвитку							наукових установ,		
спеціалізованої							які надають		
медичної							спеціалізовану		
допомоги і							медичну допомогу		
доступ							хворим на вірусні		
широких верств							гепатити		
населення до									
діагностики та									
лікування									
вірусних									
гепатитів									
							типових положень	фінансування	
							про порядок	не потребує	
							матеріально-		
							технічного		
							забезпечення,		
							підготовку і		
							підвищення		
							кваліфікації		
							працівників		
							державних та		
							комунальних		
							закладів охорони		
							здоров'я і		
							державних		
							наукових установ,		
							діяльність яких		
							пов'язана з		
							лікуванням хворих		
							на вірусні		
							гепатити В і С		

підвищення

15 20 25 забезпечення

МОЗ,

державний

4690,4

4690,4

рівня виявлення захворюваності на вірусні гепатити В і С, відсотків		покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та лабораторій, в яких здійснюється діагностика та моніторинг лікування вірусних гепатитів	Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	бюджет			
		утворення референс-лабораторії з питань діагностики вірусних гепатитів та контролю якості лабораторних досліджень при МОЗ	МОЗ	-“-	33112,8	6000	2'
		проведення закупівлі витратних матеріалів для лабораторної діагностики та моніторингу лікування хворих на вірусні гепатити	МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	державний бюджет	23271	7030,5	7
		Разом		-“-	61074,2	17720,9	3'
3. Забезпечення запобігання інфекційної інфікування реципієнтів донорської крові та її компонентів	2	1	оснащення лабораторій закладів служби крові високочутливим медичним обладнанням та витратними матеріалами, що дозволяють надійно виявляти віруси в донорській крові	-“-	-“-	152676	55956 4
			Разом	-“-	152676	55956	4

4. Забезпечення питома вага лікування та профілактики хворих на вірусні гепатити В і С	40	42	45	48	забезпечення лікуванням хворих на вірусні гепатити В і С	-	-	1542076,7	345727,5	372322	39
зниження рівня інвалідності внаслідок захворювань на вірусні гепатити з термінальними стадіями фіброзу печінки та показника смертності внаслідок ускладнень, спричинених вірусними гепатитами, відсотків	15	5	5	5							
охоплення вакцинацією проти вірусного гепатиту В осіб із групи ризику, відсотків	30	10	10	10	проведення вакцинації проти гепатиту В	Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	місцеві бюджети	1635,3	545,1		
					Разом			1543712	345727,5372867,139		
					у тому числі		державний бюджет	1542476,7	345727,5	372322	39
							місцеві бюджети	1635,3	545,1		
5. Забезпечення кількість наукового супроводу Програми заходів та проведених досліджень	3	1	1	1	проведення наукових досліджень щодо визначення стану поширеності, особливостей клінічного перебігу та лікування вірусних гепатитів	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою)	державний бюджет	3000	900		

В і С

6. Підвищення кількості заходів інформаційного забезпечення рівня	8	1	3	2	2	забезпечення проведення широкої інформаційно-просвітницької кампанії з питань вірусних гепатитів В і С	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою), МОН, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	інші джерела
						щорічне пропагування заходів та проведення Міжнародного дня боротьби з вірусними гепатитами із залученням засобів масової інформації, навчальних закладів і громадських організацій		-“-
						забезпечення інформування населення щодо щорічного моніторингу рівня поширеності вірусних гепатитів В і С		інші джерела
7. Забезпечення дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та на підприємствах побутового обслуговування	3		1	1	1	розроблення нормативно-правових документів з питань інфекційного контролю закладів, де є можливість інфікування вірусними гепатитами В і С	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою), Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські	фінансування не потребує

(перукарень, держадміністрації
косметичних,
манікюрних,
педікюрних
кабінетів, салонів
татуажу та
пірсингу, тощо),
для запобігання
інфікувань
населення у
зазначених
зкладах

забезпечення -“-
контролю за
дотриманням
санітарно-
епідеміологічного
режиму щодо
профілактики
інфікування
вірусами гепатитів
у закладах
охорони здоров'я
та на
підприємствах
побутового
обслуговування

8.	кількість годин	54	58	62	64	удосконалення системи додипломної підготовки медичних працівників за спеціальністю “інфекційні хвороби”	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою)	фінансування не потребує
----	-----------------	----	----	----	----	---	---	--------------------------

підвищення кваліфікації медичних працівників з питань вірусних гепатитів В і С -“-

9.	Здійснення міжнародного співробітництва з питань профілактики та надання	кількість проведених конференцій, семінарів, симпозіумів за участю	16	4	4	4	сприяння розвитку міжнародного співробітництва з пріоритетних аспектів боротьби з вірусними	МОЗ, Національна академія медичних наук (за згодою), Рада міністрів	інші джерела
----	--	--	----	---	---	---	---	---	--------------

медичної	міжнародних	гепатитами В і С,	Автономної
допомоги	організацій та	розширення	Республіки Крим,
хворим на	науково-	співпраці з	обласні, Київська
вірусні	практичних	міжнародними	та
гепатити В і С	установ	науково-	Севастопольська
		практичними	міські
		установами	держадміністрації

Разом за				1760462,2	345727,5	447444	48
Програмою							

у тому числі		державний	1758826,9	345727,5	446898,9	48	
		бюджет					
		місцеві	1635,3		545,1		:
		бюджети					

Додаток 3
до Програми

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання Державної цільової соціальної програми
профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів
на період до 2016 року

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показників				
		усього	у тому числі за роками			
			2013	2014	2015	2016
1. Розвиток системи охорони здоров'я в галузі надання допомоги хворим на вірусні гепатити В і С	розроблення та впровадження механізму інтеграції надання медичної допомоги хворим на вірусні гепатити для закладів охорони здоров'я первинного, вторинного та третинного рівня надання лікувально-профілактичної допомоги	10	1	5	4	
	кількість розроблених та затверджених нормативно-правових актів	5	1	2	1	1
	підготовка методики розрахунку потреби у лікарських засобах та виробих медичного призначення, які закуповуються за бюджетні кошти, для надання допомоги хворим на вірусні гепатити	1		1		
	кількість розроблених та затверджених клінічних настанов з профілактики, діагностики і лікування вірусних гепатитів	1	1			
	кількість розроблених та затверджених нормативно-правових актів стосовно удосконалення системи обліку хворих на вірусні гепатити	1		1		
2. Удосконалення механізму надання медико-соціальної	кількість розроблених кваліфікаційних характеристик	10	2	5	2	1

допомоги хворим на вірусні гепатити В і С в умовах реформування системи охорони здоров'я, забезпечення розвитку спеціалізованої медичної допомоги і доступ широких верств населення до діагностики та лікування вірусів гепатитів	спеціалістів, положень та нормативів акредитації					
	підвищення рівня виявлення захворюваності на вірусні гепатити В і С, відсотків	15	20	25		
3. Забезпечення інфекційної безпеки донорської крові та її компонентів	запобігання інфікуванню реципієнтів донорської крові на 50 відсотків, кількість випадків		2	1		
4. Забезпечення лікування та профілактики хворих на вірусні гепатити В і С	питома вага випадків успішного лікування хворих на вірусні гепатити В і С, відсотків	40	42	45	48	
	зниження рівня інвалідності внаслідок захворювань на вірусні гепатити з термінальними стадіями фіброзу печінки та показника смертності внаслідок ускладнень, спричинених вірусними гепатитами, відсотків	15	5	5	5	
	охоплення вакцинацією проти вірусного гепатиту В осіб із груп ризику, відсотків	30	10	10	10	
5. Забезпечення наукового супроводу Програми	кількість заходів та проведених досліджень	4	1	1	1	1
6. Підвищення рівня інформаційного забезпечення	кількість заходів	8	1	3	2	2
7. Забезпечення дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та на підприємствах побутового обслуговування	кількість нормативно-правових актів	3	1	1	1	1
8. Удосконалення системи підготовки медичних працівників за спеціальністю "інфекційні хвороби"	кількість навчальних годин в межах навчальних програм	54	58	62	64	
9. Здійснення міжнародного співробітництва з питань	кількість проведених конференцій, семінарів,	16	4	4	4	4

профілактики та надання медичної допомоги хворим на вірусні гепатити В і С
симпозіумів за участю міжнародних організацій та науково-практичних установ

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 17.09.2013 — 2013 р., № 69, стор. 44, стаття 2536, код акту 68663/2013
  - **Урядовий кур'єр** від 19.09.2013 — № 170
-